

Foto: SÖREN TURESSON

Ingbritt Johansson på museet på Backgården. På bilden blir hon observerad av tomteparet Nisse och Oscar som sitter på fönsterkarmen.

Grisen, gubben och repet. För 100 år sedan tog bonden även vara på borsten från grisen.

Julstämning i Ingbritt Johanssons eget museum på Backgården i Lavad.

Snart är julen här. Hemma hos Ingbritt Johansson på Backgården är det pyntat och klart inför helgen som står för dörren.

Julhistorien lever hos Ingbritt

Det gamla paret som på sommar-syns på kyrkstocken har ett annat läge under vintern. Ingbritt Johansson har flyttat dem till skrinndan när hon öppnar för en utställning på Backgården i Lavad. - Historien måste leva, säger hon.

Det upptraget har Ingbritt Johansson tagit sig an med liv och lust. Årets upplaga av julutställningen är en ny modell med Ingbritt som regissör.

Och berättare.

-Ja, för säkerhets skull har jag gått en berättarkurs också, säger hon.

Det märks.

Ingbritt har läst på om historien och förmedlar den för att hon måste, som hon säger.

- Vår historia får inte glömmas eller gömmas undan, den måste hållas vid liv. Vi måste berätta om sådant som har

hämt. Det är viktigt att vi för det vidare till nästa generation.

Hon och han i skrinndan, som Kjell-Ove Hansson från Tådene har smidat, har det varmt inomhus under vintern, i ett nyskuret museum på Backgården.

- Jag har skurat och fejat alla väggar och tak två gånger om, säger Ingbritt Johansson och lägger till efter några sekunder.

-Ja, och min man Bengt-Göran har förstås hjälpt till.

Här finns mängder att se på. En nyhet för året är en smörkyrka formad i en träform från 1827.

- På den tiden var smörkyrkan ett uttryck för att man var välbeställd, säger Ingbritt.

- De som var lite luriga värmdde kniven i ljuset och fick en större bit smör. Hon har sin egen historia i ett hem från självhushålls tid - och...

...där allt togs till vara, säger hon.

- Det var verkligen så. Vi slängde nästan ingenting.

Grisen är och var i fokus under juletid, men det fanns vissa regler innan den kunde slaktas, grillas och skivas på juborder.

- Den måste vara 7,5 kvarter bakom frambenen innan man fick slakta den, säger Ingbritt.

7,5 kvarter eller 14,8 centimeter.

På bilden av gubben och grisen syns repet i förgrunden. Det är gjort av borsten från grisen som skällades när tiden var inne.

- Den skällades och skrubbades för att den skulle bli ren.

Ren var viktigt att även vi var vid juletid för 100 år sedan.

Ett julbad ingick därför i programmet.

- Då bytte man lakan och fyllde halmadrassen på nytt. Det var förstås ett måste att alla var rena och snygga då.

I Ingbritt Johanssons museum finns formar att stöpa jys i till altaret på jul-

Kvarter

■ Ett längdmått på 1/4 aln eller 14,8 cm.

■ Även beteckningen för ett rymdmått = 1/8 kanna = 1/4 stop = 4 jungfru = 32,7 cl.

I stället för mandel.

ottan, oblatjärn för bröd till nattvarden och en grötdocka att lägga i risgrynsgröten.

- Den lade man där innan man använde mandel i gröten.

På fönsterkarmen sitter två tomtar som för säkerhets skull blir namngivna av tidningens utände: Nisse och Oscar, passar väl bra.

- Utmärkt, säger Ingbritt Johansson och ger samtidigt alla hembygdsföreningar en blomma.

- De gör ett stort och viktigt jobb. I Lavad har vi ingen sådan. Det är därför vi jobbar med den här utställningen.

Sammanlagt har Ingbritt Johansson räknat in besökare från 34 länder.

- Jag har vunnit uppskattning från många håll, säger hon.

- Det är viktigt att man känner till sin egen historia. Den ger en trygghet.

MATS BERGSTEN

mats.bergsten@mlt.se 0510-89704